

ANUL IV. -- No. 13

1 Mai 1928

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în românul necinstit și înstrăinat!“

INFRĂȚIREA ROMÂNĂSCĂ

Organul central al «Ligii Apărării Naționale Creștine»

CUPRINSUL:

I. C. Cătuneanu : Documentele consfătuirii dela Focșani.

Dacus : Lumea veche, și Jidanii.

Ilie Mihailescu : Cum s'au născut obștiile țărănești.

Ioan Potra : Jidanii sunt cauza că țăranul moț a rămas în starea în care se găsește azi.

Colonel I. R. Brândușa : O simplă întrebare în legătură cu Adunarea dela Alba-Iulia.

V. Fășcu : Răsbunare.

Cronicar : Activitatea L. A. N. C.

Redacția : Școala secundară în lumina bacalaureatului.

(I. S.) Corespondență din Beiuș.

Viorel Pipoș : Cazul dela Huedin.

Z. Mihăilă : Corespondență din Dej.

Informațiuni : Interne și externe.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei

„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 luni 200 „

Redactor responsabil : Dr. LAZAR ISAICU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CLUJ, STRADA BOB Nr. 7

MPRIMERIA A. ANCA, CHIRIAȘ:
PETRU TIMARIU
CLUJ, STRADA REGINA MARIA Nr. 43

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Rubrica permanentă

Pentru ca să se știe

Denunțăm din nou marelui public pe aceia, cari au apărat pe Jidanul GROEDEL în procesul cu Maramureșenii, de pe urma căruia sătenii de baștină și-au pierdut pădurile ce le aparțineau de veacuri:

Apărătorii, cumpărați cu banii lui Iuda, poartă numele:

EMIL HAȚIEGANU, deputat național-țărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

MIRCEA DJUVARA, deputat liberal și profesor la Universitatea din București.

VALERIU ROMAN, proaspăt liberal, fost secretar general al L. A. N. C.

Cine ajută pe dușmanii României la bârfirea țării?

COSTA FORU, de la „anumita presă“ și

N. GHIULEA, membru în partidul național-țărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

Având în vedere, că Inalta Curte de Casație a adjudecat Jidanului Groedel 26.000 iugăre în paguba Maramureșenilor, așa încât veneticul acaparator a ajuns proprietarul acestui latifundiu forestier; noi cerem cu stăruință, în virtutea legii agrare, ca imediat ce va fi ieșit din indiviziune Jidanul Groedel să fie expropriat la fel ca și ceilalți proprietari de păduri, pentru ca acele comune de pe valea Vișeuului, cari au dreptul după lege, să fie puse în stăpânirea pădurilor, ce le-au aparținut din moși-strămoși.

În discursul rostit la senat, în ziua de 22 Martie 1928, P. S. S. Episcopul Nicolae Ivan de la Cluj, la discuția generală a legii Cultelor (vezi revista *Renășterea*, organul oficial al Eparhiei, No. 14 din 1 Aprilie 1928) a atins chestiunea mizeriei Moșilor provenită din faptul că „pădurile de mult le-a tăiat dl. Tischler cu concursul bine voitor al politicianilor patentăți din Ardeal“.

Știi, onorate cititor, cine sunt „politicianii patentăți“, cari au ajutat pe Jidanul Tischler să despoaie pe Moși de averea lor strămoșească? Iată numele celor vinovați:

EMIL HAȚIEGANU, deputat național-țărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

GHEORGHE LEON, deputat liberal și profesor la Universitatea din Cluj.

PETRE GROZA, fost ministru averescan.

„INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ“

Documentele consfătuirii de la Focșani

Publicăm mai jos următoarele documente, din care marele public va afla exact cum s'a inițiat consfătuirea de la Focșani și la ce rezultat s'a ajuns în urma desbaterilor cari au avut loc în zilele de 20 și 21 Aprilie 1928.

Documentul No. 1.

Cluj, la 27 Ianuarie 1928.

Stimate Domnule,

„Sunteți informat desigur, despre cererile venite din toate părțile; a-

tât dela studențime cât și dela ceilalți aderenți ai noștri — tot mai numeroase și mai stăruitoare — ca *Unirea să se facă între cele două Ligi*.

Aș putea în acest sens să Vă aduc la cunoștință scrisoarea maiorului B. alui Emil Vasiliu Cluj; a studentului Delateșani, din Comitetul de conducere prezidat de dl. Cuza; Vă pot comunica demersul stăruitor făcut eri 26 Ianuarie de studentul Fotiade, ca om de încredere a dlui. Cuza, pentru ca Dv. să cunoașteți starea de spirite în această chestiune care trebuie să preocupe pe orice român, care se

interesează de progresul L. A. N. C.

Asupra acestei chestiuni m'am întreținut cu profesorul Șumuleanu care mi-a comunicat în scrisoarea din 19 Ianuarie a. c. următoarele:

„Răspunsul meu e cel al D-tule, adică revenirea la situația din Septembrie 1925 (Status quo ante bellum) bine înțeles cu eliminarea netrebnicilor“.

Din acest răspuns rezultă, că Liga Statutară ar pune două condițiuni: *respectarea statutelor și curățirea organizației întregite de netrebnici*.

Fiind convins, că *Unirea* este absolut necesară în împrejurările de astăzi mai mult ca oricând, fiind și apropierea alegerilor generale, Vă

rog să bine voți a-mi comunica fără întârziere părerea Dv.

După ce voi primi răspunsul Dv. și al tuturor fruntașilor către care m'am adresat în aceiaș chestiune, vom avea împreună un schimb de vederi în mod oral, sper în aceiaș casă ospitalitară a Dlui General Macridescu, care a binevoit a ne sta în ajutor și în toamna anului trecut."

Cu toată stima:

I. C. Cătuncanu,
Președintele Ligei Statutare.

*

Documentul No. 2.

Stimate Domnule,

„Având a ne sfătui și a lua o hotărîre cu privire la regrouparea forțelor mișcării naționaliste creștine într'o Ligă unitară, cum de altfel V'am pus chestiunea în adresa circulară din 27 Ianuarie 1928, Vă rog să binevoiti a Vă prezenta la Focșani în ziua de 20 Aprilie a. c. Vineri dimineața, fixând ca loc de întâlnire casa Dlui General Macridescu."

Cluj la 20 Martie 1928.

Cu distinsă stimă,

I. C. Cătuneanu

*

Documentul No. 3.

Proces-Verbal

Subsemnații membri ai Comitetului Central Executiv, ai Marelui Consiliului și fruntași ai L. A. N. C. (Statutare) — în ședințele de astăzi 20 Aprilie 1928, ținute la Focșani în casa Dlui General dr Macridescu luând în discuție-ca punct principal la ordinea zilei — propunerile de renumire și reorganizare de celor două fracțiuni ale aceleași mișcări naționaliste creștine, propuneri făcute în scris de mai înainte, și verbal în aceste ședințe, de cunoscuți luptători ai aceiaș cauze sfinte, cari cu insistență își oferă mediațiunea Dlor, în urma discuțiilor avute, am convenit în unanimitate asupra celor ce urmează:

1. Cași mai înainte și întotdeauna considerăm și astăzi, că lupta națională a timpului de față în contra periclitării nației românești de către jidovimea din țară și din toată lumea are absoluta nevoie de bună înțelegere și unirea cât mai strânsă a tuturor forțelor luptătoare în contra aceluiași dușman, ale cărui asalturi viclene, îndărjite și neconținute primejduesc nu numai cultura noastră națională specifică, nu numai civilizația creștină a neamului nostru, ci acaparând

amițiile fării și roadele muncii poporului întreg, cotropind orașele și subminând temelile statului român pun în cumpănă viitorul și viața însăși a nației românești. Deaceea declarăm: că nu poate fi luptător sincer, desinteresat și cu judecata normală, ori cine în acest stânt război de apărare ar fi sau ar acționa în contra ideii de unire a organizațiilor luptătoare și în contra bunei înțelegeri a luptătorilor.

2. Așa fiind suntem convingși că unirea organizațiilor luptătoare este necesară și de cea mai mare utilitate pentru interesele supreme ale nației românești, dar numai un singur fel de unire și de bună înțelegere: care ar rămânea nesdruncinată până la sfârșit.

Stabilirea unei uniri și înțelegeri fără clarificare deplină (și cu rezerve uimitate) ar duce inevitabil la o nouă sciziune care ar fi de zeci de ori mai rea de cât actuala stare de lucruri. Ar fi catastrofală pentru cauză, descurajând înremediabil masele nației noastre.

3. Suntem convingși că unirea onestă și sinceră a organizațiilor luptătoare de astăzi și buna înțelegere a luptătorilor nu se pot întemeia în mod durabil decât numai pe respectarea și intangibilitatea doctrinei, a programului, a statutelor și a regulamentului L. A. N. C din Septembrie 1925 în spiritul și litera lor. Numai astfel s'ar putea și s'ar fi putut evita greșelile, cari au produs desbinarea de astăzi prin consfătuirea și sfaturile frățești impuse de statut și de regulament.

4. Așa dar suntem gata să ne unim cu organizația prezidată de dl A. C. Cuza pe baza garanției că statutul și regulamentul, prin care s'a mărit L. A. N. C în Sept. 1925 va fi respectat în spiritul și litera lui, urmând apoi a fi studiată perfecționarea lor conf. cu articolele cari prevăd aceasta.

5. Pentru eventualitatea că dl A. C. Cuza acceptă acest proces-verbal, declarăm că recunoaștem președinția sa în limitele statutului și regulamentului urmând ca Dsa să convoace ambele actuale Comitete Centrale în cursul unei Mai a. c. drept care am încheiat prezentul proces verbal în două exemplare, unul urmând a fi încredințat Dlor mediator.

Făcut azi 20 Aprilie 1928 la Focșani.

I. C. Cătuneanu președinte, profesor la Univ. Cluj, General Dr. Macridescu v. președintele L. A. N. C. Statutare Focșani, Tița G. Pavelescu propr. ziarului „Sentinelă” Focșani, Șt. Penes exp.-contabil Cluj,

5 Ion Zelea-Codreanu prof. sec Huși, Delatei: ani student București, Colonel Cambureanu Focșani, Traian Brăileanu prof. la Univ. Cernăuți, Gruți Ștefănescu comerc. Focșani, Teodor Huțan, prof. secund Cernăuți R. Statache comuna Focșani, Gh. Dragomir Buzău, Kostia Rovine ziarist București, Mihail Caras propr. Focșani, D. Popescu comerc. Bârlad, Dr. Iosif Tăpălagă avocat Rodna-Veche, I. Angelescu deleg. Filialei Câmbina, C. Mihailescu adv. Brăila, Dr. Donca Manea adv. Galați, G. Cărlan prof. secund. Suceava, Cristache Solomon propr. Focșani, Dr. H. Vasiliu med. Botoșani, C. Vasiliu com. Adjud.

*

Documentul No. 4.

Telegramă

General Macridescu, Focșani

Iași, 21 Aprilie 1928.

„Cere procesul-verbal Solomon Delateișani.”

*

Documentul No. 5.

Copie după scrisoarea Dlui M. Manea omul de încredere al dlui A. C. Cuza, adresată „Dlui Cristache Solomon Președintele Ligii Apărării Naționale Creștine din Focșani în mână” Roman, 17 aprilie 1928. Mult stimate Coccoane Cristache, — După toate chibzuințele și considerațiile în amănunțimi a situației și ținând seama de toate interesele cu înlăturarea oricărei susceptibilități personale, ce-ar fi putut să se producă cu prilejul acesta, soluția a fost găsită în redactarea unui proces-verbal cu textul alăturat, cari ar fi să se întocmească și să se semneze de către acei ce voesc sincer să ia parte la acțiunea unitară a Ligei Apărării Naționale Creștine. Am convorbit în privința aceasta și cu dl Profesor A. C. Cuza, cari este dispus să accepte și dsa această formulă. După semnarea procesului-verbal astfel întocmit cred că ar fi nimerit ca domnul Profesor Cătuneanu și cine ar mai voi să-l însoțească să vină la Iași pentru al prezenta Domnului Profesor A. C. Cuza. Înainte de semnarea procesului verbal, cred că nu este cu putință nici un contact personal cu Dsa. În speranță că rândurile mele vor fi bine venite, vă salut cu toată stina ss. M. Manea”.

„P. S. Vă atrag atenția că în procesul-verbal s'a înlăturat ori-și-ce amintire a situației anterioare cu așa zisa „Liga Statutară” care nici nu trebuie pomenită.”

Formulă dictată dlui Manea de către dl A. C. Cuza și transmisă dlui Ch. Solomon.

„Proces-Verbal

Astăzi Vineri 20 Aprilie 1928. Subsemnații... întrunindu-ne la Focșani în casela dlui... și luând în cercetare situația țării, am hotărât pentru noi și ca delegați ai acelor stăpâniți de aceleași preocupări de interes general:

1. Reintrăm în organizația Ligei Apărării Naționale Creștine de sub presidenția supremă a dlui profesor A. C. Cuza, pe baza Doctrinei Programului, Statutului și Regulamentului în ființă astfel precum au fost publicate în „Căluza Bunilor Români“ (Ed III-a Iași 1927).

2. Organul central al Ligei Apărării Naționale Crelătine va fi ziaru „Așărarea Națională“ de sub presidenția dlui Profesor A. C. Cuza.

3. Această hotărâre a noastră, se va comunica imediat domnului președinte suprem A. C. Cuza la Iași. Drept care am încheiat prezentul proces-verbal.“

Pentru conformitate: Focșani la 21 Aprilie, 1928.

ss Colonel Camburean,
ss Nicolae Popa.

Documentul No. 6.

„Marele Consiliu, Comitetul Executiv și Fruntași ai Ligii Apărării Naționale Creștine (statutare) în ședința de azi 21 Aprilie 1928, la ora 13 15 luând cunoștință de telegrama dlui I. Delateșani mediatorul în vederea împăcării pentru care plecase la Iași cu procesul verbal semnat în ședința din 20 Aprilie 1928, telegramă prin care se comunică cum că dl A. C. Cuza le-a respins propunerea de unire cu revenire la statutele din 1925, iau act de zădărnicierea încercărilor lor de unire lăsând dlui A. C. Cuza în treaga răspundere pentru acest fapt necugetat și nepatriotic, și hotărâsc în unanimitate continuarea luptei naționaliste creștine și intensificarea organizării pe țară a Ligii Apărării Naționale Creștine (statutare), trecând la ordinea zilei.“

„Infrățirea Românească.“

Deși dl A. C. Cuza nu a primit propunerea noastră de unire formulată la Focșani, sperăm totuși că, în urma intervențiilor dlui Profesor Paulescu, unirea se va face.

I. C. CĂTUNEANU

• Nu uitați a-Vă achita •
• abonamentul la timp. •

Lumea veche și Jidanii

Câteva spicuri din literatura antisemită antică.

Pericolul evreesc pentru omenire n'a fost recunoscut numai în timpurile moderne sau în evul mediu. El a fost remarcat chiar în antichitate ai cărei istorici și cugetători au dat în nenumărate rânduri alarma, căutând să atragă atenția lumii civilizate greco-romane asupra năpastei, care, deși, în o măsură mai redusă decât astăzi, își întindea mrejele asupra popoarelor de cultură reală a lumii antice. O serie întreagă de scriitori păgâni și creștini, oameni de stat, istorici și filosofi, au demască, fără milă, apucăturile nefaste ale poporului „ales“. Nici unul însă n'a prins atât de plastic caracterul acestui popor fatal, ca genialul istoric roman Tacit¹, neîntrecutul portretist al istoriei romane. Acest minunat analizator de caractere, minte clară și adânc pătrunzătoare, mai mult psiholog decât povestitor, a dat, în câteva cuvinte, cel mai desăvârșit tablou al psihicului jidovești. Aprecierile lui cad ca o sentință de moarte și nici o dată ele nu au fost mai actuale decât în vremile noastre. Iată cum prezintă el neamul lui Israel²:

Aceste rituri (ale Iudeilor, privitoare la sacrificii și cult) oricum vor fi luat naștere, se justifică prin vechimea lor; celelalte rândueli, însă, blestamate și scârboase, au prins rădăcini numai datorită stricăciunii morale a poporului evreesc... Ei

¹ Corn. Tacitus, cel mai mare istoric al Romanilor, a trăit supt împărații Nero-Vespasian-Titus, Domitian, Nerva și Traian.

² Historiae, cartea V, cap. 5. „Hi ritus quoquo modo inducti antiquitate defenduntur; cetera instituta, sinistra, foeda, pravitate valuer. ...Apud ipsos fides obstinata, misericordia in promptu, sed adversus omnes alios hostile odium. Separati epulis, discreti cubilibus, projectissima ad libidinem gens, alienarum concubitu abstinent; inter se nihil illicitum. Circumcidere genitalia instituerunt ut diversitate noscantur. Transgressi in morem eorum idem usurpant, nec quicquam prius imbuuntur quam contemnere deos, exuere patriam, parentes, liberos, fratres vilia habere. Augendae tamen multitudinī consultiur; nam et necare quemquam ex agnatis nefas, animosque proelio aut supplicii peremptorum aeternos putant: hinc generandi amor et moriendi contemptus... Iudalorum mos absurdus sordidusque“. — Cap. 8: „Dum Assyrios penes Medosque et Persas Oriens fuit, despectissima pars servientium; postquam Macedones praepoluere, rex Antiochus demere superstitionem et mores Graecorum dare adnissus quo minus taeterrimam gentem in melius mutaret, Parthorum bello prohibitus est“. — Cap. 9: „Romanorum primus Cn. Pompeius Iudaeos domuit templumque inre victoriae ingressus est; inde volgatum nulla intus deum effigie vacuum sedem et inania arcana“.

între ei, fin cu tărie la cuvântul dat și repede își sar într'ajutor, dar au o ură de moarte pentru toți ce nu sunt din neamul lor. Nu se așează la masă cu streinii (goii), nici nu dorm la un loc cu ei și oricât de porniți sunt la preacurvie, se teresc de contactul cu femeile de altă lege. Între dâșii, nimic nu este oprit. Au introdus tăierea împrejur pentru a se deosebi de restul omenirii. Cei ce trec la legea lor, fac acelaș lucru și cele dintâi îndemnuri și învățături ce li se dau acestora sunt: hulirea credinței strămoșești, lăpdarea de patrie și nesocotirea părinților, copiilor și fraților. Totuși, dau o mare atenție sporirii neamului lor, căci consideră de păcat a-și ucide pruncii născuți peste număr, iar sufletele celor ce mor în luptă sau prin torturi le cred nemuritoare: de aici, dragostea de-a face copii și disprețul pentru jertfirea vieții... Ceremoniile Iudeilor sunt absurde și josnice“.

„Atât timp cât Orientul a stat în stăpânirea Assyrienilor, Mezilor și Perșilor, Evreii le-au fost cea mai disprețuită tagmă de slugi. După ce se ridicară mai presus Macedonenii, regele Antiochus se strădui să le scoată din cap fanatismul și să-i aducă la moravurile grecești, voină să îndrepte această rasă blăstemată, dar fu împiedecat de izbucnirea războiului cu Parții. — Dintre Romani, cel dintâi care răpuse pe Iudei a fost Cn. Pompeius și care străbătu în Templu în virtutea dreptului de învingător. Atunci se lămurii că nu se află acolo nici un chip de zeu, că sfânta sfințel era goală și tot ministerul deșert“.

Superstiția Jidanilor a fost dată adeseaori ca exemplu de supremă negliobie. Scriitorul grec Plutarch¹ descrie un caz: „Dar Iudeii, deși inamicul așeza scările la zidurile cetății și le ocupa, stăteau neclintii, îmbrăcați în zrențe murdare, cuprinși de o superstiție ca într'o plasă, căci era ziua Sâmbetei“.

Odiosul omor ritual e denunțat lumii și de cei antici. Nu numai un antisemit ca Apion² ci și istorici ca

¹ Istoric și filosof grec, a trăit între anii 46 și 120 p. Chr. — Pasagiul citat e din cartea sa despre superstiții.

² Învățat alexandrin, a trăit supt August și urmași. Aproape toate scrierile lui ni s'au pierdut. Câteva din părerile lui ni s'au păstrat la evreul elenizat Iosephus Flavius, (sec. I. p. Chr.), care voia să le combată.

Damocritos³ ne relatează cum Jidanii „tot la șapte aniucid și jertfesc un strein, tăindu-i carnea în bucățele“.

Pentru putoarea caracteristică a acestui neam și pentru înăscuta lui obrăznicie să ne stea de mărturie următorul pasagiu din opera istorică a lui Ammianus Marcellinus:⁴ „Trecând (Impăratul Marc Aureliu) prin Palestina, în drumul său spre Egipt, a fost adesea izbit de scârbă, văzând mulțimea Jidanilor puturași și gălăgioși. Cu acest prilej se spune că, îndurerat, Impăratul a strigat: O, Marcomanilor, Quazilor și Sarmatilor, înșfârșit mi s'a dat să văz un popor și mai nesuferit de cât voi“.

Par'că am vedea de jidanii insolenți ai vremilor noastre în descrierea părintelui bisericesc din sc. 5, Maximus Taurinensis, atât de plastică și adevărată: Căci aceștia (-E vreii) printr'o iscusință de neînchipuit se strecoară printre oameni, întră în casa omului, pătrund la tribunale, zăpăcesc capul judecătorilor și al celor de față și cu cât sunt mai obraznici cu atât reușesc mai mult. Iar răul acesta nu e ceva nou la ei ci original și înrădăcinat.⁵

Exagerata prăsire a Evreilor — de care vorbește și Tacit, — găsește la un scriitor creștin, Sf. Hieronim, o caracterizare ca aceasta: „ludiei puiază copiii și nepoții ca viermii“⁶.

Exclusivismul jidovesc nu e mai puțin stigmatizat de scriitorii antici, cari nu încetează să le reproșeze acel odium generis humani și să-i arate că Jidanul e un animal dis-sociale⁷.

³ Istoric grec, probabil din sec. I. a. Chr. A scris o carte despre Iudei, din care ni s'a păstrat, la un lexicograf târziu, Suidas, notița pe care o reproducem.

⁴ Ultimul mare istoric roman păgân, a trăit în sec. 4 p. Chr. In opera sa istorică caută să imite pe Tacit cu care, de altfel, se înrudește și prin felul cum înțelege istoria. Și el e un maestru al caracterizărilor. Pasagiul citat e luat din opera sa *Res Gestarum libri*, cartea 22-a, cap. 5 și sună în latinește: „Ille (sc. Marcus Aurelius) enim cum Palestinam transiret, Aegyptum petens, Iudaeorum fetentium et tumultuantium saepe taedio percitus dolenter dicitur exclamasse: O Marcomanni, O Quadi, O Sarmatae, tandem alios verbis inquietiores inveni“.

⁵ In cartea sa *Contra Iudaeos*: „Hi (Iudaei) etenim arte quadam insinuant se hominibus, domos penetrant, ingrediuntur praetoria, aures iudicum et publicas inquietant et ideo magis praevalent quo magis sunt impudentes. Hoc autem non recens in ipsis, sed inveteratum et originale malum“.

⁶ „Instar vermiculorum mellant filios et nepotes“.

⁷ Claudius Rutilius Namatianus, poet latin, născut în Gallia, sec. V. p. Chr. Cita-tul e din poema: *De redditu suo*.

Deosebirea profundă între morala evreească și aceea a lumii nese-mite era tot atât de cunoscută în vechime ca și nouă. Tot Tacit o demasă cu cuvintele: „Tot ce pentru noi e sfânt, la Evrei e lucru de ocară și, invers, tot ce la noi e considerat de păcat, pentru dânșii e iertat“⁸. Nu e, prin urmare, nici o mirare dacă și pe acea vreme, elementul jidovesc era privit ca o primejdie reală pentru societate, ca un element desagregant, care prin moravurile pe care le practică nu numai că devenise în ochii lumii civilisate greco-romane o nație jără-de-lege (*impia gens*), dar prin firea ei recalitrantă și veșnic revoltată forma o primejdie pentru Stat: „Neam grozav de îndărătnic și veșnic atfător“ îi numește un apologet creștin din primele secole.

Citatele ar putea fi înmuițite cu încă câteva. Dar și acestea ajung

⁸ *Historiae* cartea 5. cap. 4: „Profana illic omnia quae apud nos sacra, rursum concessa apud illos quae nobis incesta“.

să învedereze îndeajuns că aversi-unea firească față de neamul lui Israel era tot atât de mare în vechia lume ca și astăzi.

In unele privinți cei vechi ne-au întrecut chiar, spunând adevăruri asupra Evreilor, cari, ne pun pe gânduri dacă, de pildă, mărturiile jidanilor la procese mai pot fi luate în considerare. Căci iată cum îi cunoaște pe Jidani Sftul Ambrosiu: „Popor de o extraordinară încăpăținare, nestatornic, slugarnic, mult aplecat spre perfidie, care când vrea să audă, aude, când nu vrea, se face surd când îi convine vede, când nu, se face orb“¹.

Mai elocventă caracterizare a incapacității Jidanilor de a funcționa ca martori, nici nu se poate pretinde.

DACUS.

¹ *Durae cervicis populus, lapsu mobilis, humilis, perfidiae promptior, qui aure audit et non audit, oculis videt et non videt“*. (Ep. 74).

Cum s'au născut obștiile țărănești

Inființarea băncilor populare unită și cu nevoia de pământ a săteanului român au contribuit în primul loc la întemeierea „obștiilor de arendare de moșii“. Lupta cea grea și hotărâtoare s'a dat între țărâni-meia plugară și între speculanții arendași. Cele dintăiu obștii s'au întemeiat la licitație. Multe din instituțiile publice din țară, proprietari de moșii, își dădeau moșiile în arendă conform legiuirilor în vigoare, prin licitație publică. La acele licitații se prezentau diferiți concurenți: jidani, greci, armeni etc. Țărâniile constituți în obștie, având bănișorii adunați în banca populară — își desemnau un mandatar sau doi și-i porneau la licitație pentru a lua în arendă moșia unui spital, vre-o moșie de a statului, a Academiei etc. Până a nu se prezenta noul concurent obștia, la licitațiile publice de moșii se petreceau adevărate excocherii. Epitropii și administratorii așezămintelor proprietari de moșii făceau toate matrapazlăcurile — pentru a înlesni pe cutare Jidan sau Armean să ia moșia în arândă. Apoi dacă se prezentau mai mulți concurenți, unul mai interesat îi cumpăra pe toți ceilalți îi făcea să liciteze de formă. Și din aceste motrapazlăcuri și excocherii se alegeau cu pierderi instituțiile și țărâniile, Instituțiile primeau o arendă derizorie, iar țăranul, săracul, era

exploatat și supt de lipitoarea arendașească până în măduva oaselor. Când s'a prezentat obștia la licitație, s'a produs imediat o asanare morală în toată această operă de gospodărie publică. Mandatarii obștii n'au putut fi nici corupți și nici înlăturați prin vicleșug dela licitație ci aceștia, oameni cunoscători în ale agricultorii, au știut până unde se pot ridica cu oferta lor în fața căreia ofertanții jidani au căzut.

Aceasta a fost prima redută câștigată de plugari în lupta pentru cucerirea pământului de hrană.

Deci la temelia băncilor populare s'au născut obștiile țărănești și odată cu ele a înflorit și lozinca: „Pământul țării românești trebuie să aparție acelor ce-l muncesc“. Ori unde se întemeia o bancă populară se dădea ca țintă pentru încurajarea economiei și agonisirii de bani: „Cu banii adunați în această bancă vom lua în arendă moșia cutare“. Țăranul îmboldit de această sfântă, sfântă și arzătoare dorință de pământ, rupea și bucățica din gura copiilor și aducea bani la banca din sat. Economiiile creșteau, și entuziasmul pentru cooperatie strânga tot mai multă lume sub strașina băncii populare unde și femeile începură a aduna „bani albi pentru zile negre“.

La banca populară din com. Cristești Fălticeni, am găsit că (în 1916)

din 300 membri cu capital, aproape 200 erau femei.

Avântul acesta uriaș cătră cooperatie la început, s'a isbit de opoziția îndârjită și pătimașă a proprietarilor și arendașilor. Frica cea mare și groaza acestora de cooperatie se baza pe următoarele trei lucruri:

1. Se temeau că îmbogățirea și emanciparea țărânilor va pricinui scăderea rentei și nimicirea proprietății. Din desbaterile parlamentului din 1860—64 se vede lămurit tema aceasta.

2. Luarea în arendă a moșiilor de către țărani — se consideră ca o primejdie națională. Țărânilor odată intrată pe moși nu va mai putea fi scoasă din arendașie iar plata pământului nu se va mai achita nici odată.

3. Cooperatia va duce negreșit la socialism, la distrugerea proprietății etc.

Norocul pentru cooperatie și pentru țărânilor a fost că au eșit la iveală de arendat moșiile spitalelor. Pe acestea au tăbărit ei și le-au luat în arendă, dar le-au lucrat omeneste sau gospodăreste și le-au plătit creștinește, îndoit, împătrit și chiar înzecit de cum le plăteau Jidani.

Când au văzut proprietarii și boerii că țărânilor nu sunt nici comuniști, nici hrăpăreți, că adică ei plătesc gras pământurile arendate, de odată și-au schimbat mentalitatea. Plata regulată a arenzii, și mai ales mult mai ridicată decât aceea ce o plăteau arendașii, a revoluționat cu totul sufletul proprietarilor, de unde înainte vreme aceștia fugeau de țărani, de *obștie*, ca dracul de tămâie, acum începură ei singuri a i căuta să înjghebeze obștia pentru a le da moșiile în arendă. Prin votarea legilor obștiilor sătești și statornicirea în această lege a *responsabilității solidare*, a tuturor membrilor față de proprietarii aceștia au pierdut orice frică, neîncredere în țărani, și au început pe capete — a se debarasa de vechii arendași: jidani, armeni etc. și a încredința moșiile în mâinile plugarilor români. Astfel se explică numărul cel mare de obștii ce existau la săvârșirea împroprietăririi din 1921.

Mișcarea aceasta pornită din sufletele dorrice de mai bine ale învățătorilor, preoților și a multor alți fruntași ai satelor, a fost neînchisă de mare și plină de învățăminte și consecințe bune pentru ambele tabere: boeri și țărani cari trăiau în vrăjmășie de aproape 200 de ani.

De acum înainte capitalul pământ și capitalul sunător dinpreună cu munca masivă și munca manuală sunt lăsate la libera învoială. Nu mai poate interveni statul ca să protejeze pe unii în contra celorlalți. Cooperatia a stricat socoteala acesta a marelui proprietar, a marelui capitalist, cari priveau cu ură și dușmănie la milioane de brațe muncitoare.

Această ideologie nouă — a contibuit mult la atenuarea luptei de clasă dela noi din țară. Sunt multe cooperative unde conlucrează laolaltă spre binele țării și al neamului: săracul cu bogatul, proprietarul cu muncitorul și capitalistul cu salahorul.

Înainte vreme ideala unui capitalist era să cumpere o moșie pe care să aibă sate cu oameni săraci lipsiți pământului: fără nici un plug și fără nici un bou, ca să-i poată

robi și exploata cât mai intens. Cooperatia a distrus această mentalitate feudală. Orice individ astăzi se consideră ca om și nimeni nu-l mai poate călca în picioare. Sunt mulți scriitori la noi în țară cari au scris volume mari cât postul cel mare în cari dovedesc că cooperatia n'a adus nici un folos țării în general și țărânilor în special, dar cei ce au lucrat în cooperatie încă depe la 1895, aceia au simțit și cunosc bine bunurile neprețuite câștigate prin această luptă *solidară*. E destul să constatăm că datorită obștiilor țărânești s'au îndepărtat de prin sate o sută de mii de Jidani: arendași, crășmari, morari, băcani, pescari, etc. și acest rezultat este prea multumitor, dar nu e destul numai atât.

ILIE MIHAILESCU
Brăila.

Jidanii sunt cauza că țăranul moț a rămas în starea în care se găsește azi

De un timp încoace mulți oameni încearcă a arăta care sunt cauzele că poporul român din Munții Apuseni ai Ardealului: *Moșii* au ajuns în starea în care se găsește azi.

Toți spun ce cred despre acest brav popor, unii chiar nimeresc adevăratele cauze, însă cei mai mulți parcă nu îndrăsnesc să-le spună pe față, de aceia m'am decis să scriu aceste rânduri și să spun ce cred și eu despre mult pomenitul țăran moț, care în timpul din urmă a ajuns să facă ca și conducătorii țării să se ocupe de aproape de soarta lui.

Eu, ca unul care fac parte din acești Moși, care am avut fericirea dimpreună cu părinții și străbunii mei să mă-nasc între acești munți cu pante repezi și pâraie adânci, cred că-mi fac numai datoria, dacă voi arăta în câteva rânduri de scrisoare, unele din cauzele cari au contribuit și contribueși azi, ca Moțul să rămână unde se găsește. Nu voi scrie aici din auzite sau din cele cetite de prin ziare ci voi scrie din cele ce am văzut și cele ce văd zilnic.

Dacă s'ar întâmpla ca, condeiful meu ascuțit să sgărie pe unii dintre cei mulți rog să mă scuze...

— Stăpânii din trecutul de tristă amintire, au încercat multe metode pentru nimicirea acestui brav popor din munți, începând dela Horia și până în toamna anului 1918. Din toate metodele lor nu le-a reușit de cât una singură și anume:

Să instaleze până și în cel mai îndepărtat sat sau cătun din munți, cârciumari jidani. În fiecare sat a venit câte un jidan, urduros, amărit, huiduit știe Dzeu din ce parte a pământului, aducându-și toată averea și tot aranjamentul lui de negustor, în batista de buzunar.

Contele ungar însă avea de grijă, ca la acești noi cetățeni, în fiecare sat să le edifice case, să le deschidă credite ieftine, și să le arendeze pământurile ce le aveau.

În felul acesta jidanii protejați de conții unguri, se așterneau pe muncă; în primul rând deschideau cârciume unde Moțul nostru se obișnuia repede a se duce. Jupănul și noul sătean, ca să-și arate dragostea față de consăteni, le oferi din produsele lui, până atunci necunoscute în multe sate din munți.

Țăranul nostru se împretini așa de repede cu acești noi negustori, încât tot timpul liber ce-l avea, îl petrecea în cârciuma acestora. Tot așa de repede se obișnuia și cu rachiul Jidanului, despre care Jidanul spunea; că-i o beutură miraculoasă și folosește la toate bolile, că sănătosului îi mărește puterea de muncă pofta de mâncare și alte bazaconii.

Și se deprinse țăranul nostru cu cârciumile și alerga acolo când era supărat; să bea, să-și uite năcazul; când câștiga ceva, să beie de bucurie, iar când nu avea de lucru, să-i treacă timpul și să mai audă

câte ceva noutăți dela jupânul, care pe lângă negustorie mai făcea și politică.

Și le turna zilnic jupânul, atravă în păhare și venin în suflete, spunându-le că „popa vostru-i așa; învățătoru-i așa... primarul, pe dincolo...“ și așa mai departe. Și din acestea mai ales după ce se ameteau de beuturi se luau la ceartă, din care se încăierau la bătaie. Jidanul la cel bătut îi tocmea căruța, sau îi da căruța lui și-l trimitea la Doctorul jidan, săl facă certificat medical și la avocatul jidan să intenteze procesul.

După ce acești urduroși începeau a se curăța de murdăria ce era pe ei la venire, după ce le scădea cocoșa din spate și începea a le crește burta, aduceau pe alți cârciumari să se ocupe cu lucruri așa mici, iar ei începeau a face negustorie mai mare cu lemne, acaparând, rând pe rând, toate pădurile bieților Români în schimbul alor câteva butoaie de rachiu și în schimbul neînsemnatelor sume de bani pe care acești pui de viperă le-au împrumutat sătenilor, cu dobândă de „doi husoși pe săptămână, după cinci zloți...“ 400% și cu toate acestea țărani noștri atâta încredere aveau în acești perciunați, încât a comuna curat românească; Poieni, înainte cu 30 de ani și-a ales ca primar comunal pe un Jidan cu numele Knopff.

Pe lângă că acești Jidani aduceau foloase celor ce i-au trimis în munți, (Conților unguri) distrugând acel brav popor fizicește, materialicește și moralicește, mai aduceau și alte foloase statului maghiar, foarte însemnate pentru el, acești perciunați erau un fel de agenți ai siguranței maghiare. Când intrau jandarmii unguri în comună mergeau direct la Jidan și se informau, apoi vai de pielea aceluia Român, care cuteza să zică ceva jupânului, acela era considerat drept trădător de țară, pentru care sălbatecul cu penele de cocoș, nu cruța patul puștei și vârful baionetei...

Din cele de mai sus se poate ușor constata, cum jupânul Tischler a acaparat șasesprezece mii de jugere pădure și a ajuns se se cânte:

Din Câmpeni până 'n Bihor

Toți slujim lui Tischler Mor...

și cu toate acestea, încă și azi se mai găsesc oameni cari să-l sprinjinească și stau alături de el și de alți frați de ai lui, în Consiliile lor de Administrație, de unde aceștia cari au uitat de neamul lor și de suferințele lui încasează tantieme grase pentru că stau paravan, după

care acești dușmani neîmprăcați ai neamului românesc fac cele mai mârșave afaceri și din cari contribuiesc cu sume însemnate la acei ce uneltesc contra scumpei noastre patrii, ponegrindu-ne țara și pe noi în străinătate.

Oare nu li-e rușine? Dacă voiesc să facă afaceri n'ar putea face fără de Jidani?...

Din cele de mai sus se poate vedea, că una din cauzele și cea mai mare, că poporul din munți a ajuns în starea de plâns în care se găsește, sunt Jidanii și numai ei!

Care ar fi măsurile de îndreptare a acestor stări?

1. Scoaterea Jidanilor din munți, sau mai bine zis anularea tuturor autorizațiilor de exploatare ce se găsesc în mâinile lor;

2. Anularea tuturor brevetelor de beuturi spirtuoase dela Jidani;

3. Schimbarea tuturor funcționarilor străini, și înlocuirea lor cu Români;

4. Înființarea de bănci populare și Cooperative;

5. Propagandă economică sanitară și culturală cu graiu viu și în scris;

6. Micșorarea numărului cârciumelor și mărirea numărului școalelor.

7. Destituirea preoților și învățătorilor cari nu-și fac datoria și incurajați cei vrednici;

8. Înființarea de Case naționale: săli de lectură adunări și petreceri unde să poată țărani să se adune la sfat, etc., și în sărbători să nu fie silit să stea în cârciumă;

9. Respectarea repausului duminical; pierderea brevetului la prima oară a celui care ar contraveni;

10. O mai întezită propagandă pt. îmbunătățirea rasei vitelor.

Dacă aceste zece puncte s'ar realiza, starea Moșului în scurt timp s'ar schimba; se înțelege că și intelectualii satelor ar avea partea lor de muncă grea dupăcum până acum au dovedit dragoste față de poporul din care s'au ridicat.

Sunt însă unii pe care în loc de luminători, s'ar putea numi întunecătorii poporului din munți. Se găsește între aceștia cari în loc să-l deștepte îl fac de crede și acum în superstiții, în farmece și alte fleacuri, pentru care încasează sume grase dela o mulțime de naivi, cari dacă merg la Domnia-sa și se plâng că le întarcă vacile și nu au lapte, în loc să le deie sfaturi cum să le hrănească și îngrijească, le descântă în sare, ca să nu se apropie strigorii de ele. De merge cineva că are un bolnav în familie,

în loc să-l indrumeze la medic, îi spune „că i de făcătura“ și pentru suma cutare „il desleagă“. Dacă se plânge cineva că i s'a furat vre-un lucru spune: „Că-i va face afurisănie“ (blăstăm), și așa mai departe.

Curioșii, ca să știe cine le face acestea, întrebe pe Mihaiu Baci din Sabolciu județul Bihor, care pentru că i s'a furat ceva rufărie a alergat circa 120 km. în două rânduri să se facă afurisănie pe hoț, plătiind la tren: 2 bilete clasa III. à 126.—: Lei 252.— a două oara 2 bilete clasa III. à 126.—: Lei 252. Total 504 Lei., a mai plătit pentru șapte afurisăanii mici à 100 Lei 700, și pentru una mare Lei 300, a pierdut timp de lucru în două drumuri câte trei zile, în total șase zile, socotite cu 80 lei pe zi Lei 480, alte cheltuieli mărunte Lei 100, în total Lei 2084, prețul unui vițel de un an sau a unui porc gras, pentru niște afurisiri care n'ar trebui să le facă cine le face.

Apoi se mai întrebă unii că de ce a ajuns Moșul în acest hal? Când stăpânii de eri îl distrugau prin toate mijloacele, iar unii din preținșii luminători îl întunecă și azi. — Când acești din urmă, pe un bolnav în loc să-l indrumeze la medic, îi deschide „Pascălia“? Iar Jidanii i-au obișnuit cu rachiu și cu petrecerea timpului liber în cârciume unde atât s'au obișnuit, încât am văzut oameni adunându-se în jurul unei cârciume, și la câteva săptămâni după ce aceia cârciumă a fost închisă și părăsită.

Iată adevărata cauză că acest popor a ajuns unde a ajuns. Aceasta au pricinuit-o jidanii și numai jidanii. Iar pentru că nu s'a alarmat nimeni până acum vina a poartă unii dintre întunecătorii poporului pe care statul îi plătește, pentru luminarea poporului.

Bologa, la 21 Aprilie. 1928.

Ioan Potra.

Cauza pentru care a întârziat apariția Revistei noastre.

Revista urma să fie expedită Sâmbătă în 28 Aprilie a. c. Formele de tipar fiind paginate urmau să fie așezate în mașină, dar culegătorul tipograf Auslender Mór — jidan sadea, — rupe legăturile la două pagini de revistă, iar literile s'au împrăștiat. Fiind nevoie de o nouă culegere, expediția s'a putut face abia în 1 Mai — cu o întârziere de două zile.

Iată domnule Cetitor cum Jidanul — unealta deavolului — caută zădărnicească tot, ce nu-i servește scopurile sale mârșave.

O simplă întrebare în legătura cu Adunarea dela Alba-Iulia

Întrebăm pe fruntașii partidului național-tărănit, al căror modest colaborator am fost în vremuri grele, la cari am ținut și țin, — dacă înaintea poporului ce se va aduna în ziua de 6 Mai la Alba-Iulia, înțelege să făgăduiască aplicarea punctului 1. din hotărârile de la 1 Decembrie 1918, unde se prevede pentru minorități: un regim incompatibil cu suveranitatea statului român.

Iată ce cuprinde punctul 1: „Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va întruni, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l locuiesc“.

Dacă promiteți aplicarea acestei dispoziții ad literam, care vorbește dela sine, ce s'ar alege din această țară, cum s'ar descompune unitatea ei politică și națională, ce chaos babilonic s'ar face aci, la cât ire-

dentism, antipatriotism, dușmănie și luptă între elementul băștinaș și cel minoritar și la câtă supralicitate electorală s'ar da loc, — din două una: ori aduceți poporul în rătăcire, pen-trucă așa cum este ea pusă — nu se poate aplica, ori dacă venind la putere și sincer încercați a o pune în practică, împrejurările vă vor sili să părăsiți puterea, aceia cari ați încercat desmembrarea României întregite cu atât amar de sânge.

Se impun deci lămuriri și am fi fericiți, dacă această nenorocită formulă, potrivită numai unei „Unificări cu condiții“ și bună numai pentru știrbirea scumpului nostru patrimoniu, a limbei unitare a Statului și pentru desmembrarea lui, întru salvarea generațiilor viitoare — odată pentru totdeauna s'ar radia de pe fața pământului.

COLONEL I. R. BRÂNDUȘA

fost martor la Adunarea din Alba-Iulia 1 Dec. 1918 și participant la însuflețirea poporului ardelean pentru Unirea fără condiții.

Răsbunare

MOTTO:

„Dela Nistru pân'la Tisa,
Tot Românul plânsu-mi-s'a
Că nu mai poate străbate,
De-atâta străinătate.

Și străinul te tot paște
De nu te mai poți cunoaște“

(„Doina“ : Eminescu)

Să plângem și să ne tângnim. că am ajuns copiii nimănui, că în curând nu vom mai avea acest folnic nume, de Român, ci va fi înlocuit cu cel de Jidan.

Cei în drept, cari ar trebui să-și dea seama de acest pericol își pun vată în urechi și ochelari negri pe ochi, să nu audă și să nu vadă strigătele înăbușite și asuprite ale națiunii roase de achoolul și bolile anumitor semi-oameni.

Ce a rămas, oare, din mândrul și viteazul Român de odinioară? A rămas un pitic neputincios, care

nu e în stare să țină piept nici celui mai mic pericol.

Ce a rămas din vitejii Maramureșeni, urmași ai independentului Bogdan? Ce a rămas din frumoșii Români ai republicii Câmpulungului moldovenesc? Ce a rămas din nebiruita provincie a Tigheciului? Dar ce a rămas din întreaga Moldovă? și mai ales cea parte a cărei epitet în drept cuvânt i s'a dat de „veselă grădină“ cântată atât de frumos de marii noștri poeți. Iată atâtea întrebări, cari au unul și acelaș răspuns: Inconștiența noastră voită.

Dar până când atâta inconștiență? Până când vom dormi? Buciumul lui Ștefan cel Mare a sunat, dar noi totuși nu ne-am trezit. E poate prea dimineață? Sau poate atmosfera din afară de hotarele noastre e plină de lăcuste, care întuneacă răsăritul soarelui? Dar contra aces-

tor insecte avem mijloace de apărare, puțină voință numai.

Dacă partidul național liberal susține că prin „noi înșine“ să se ridice țara, oare nu tot noi, prin noi înșine să ne curățim de lepra care ne-a cuprins dela cap și care a ajuns până aproape de tălpi?

Dacă o parte din pătura noastră socială își dă seama de pericolul țării și națiunii noastre — cu regret trebuie să o spun că o prea mică parte — nu poate, însă, străbate acea pătură neagră și hidoasă, care a pus stăpânire atât pe finanțele țării, cât și pe presă.

Două din cele trei puncte ale devizei „lor“ și le-au îndeplinit, mai mult decât ei înșiși doreau; le mai rămâne al treilea punct, care e deja împlinit jumătate: domina-re completă a „goim“ilor.

Pentru a-și ajunge însă scopul dorit — pe lângă alte murdării — se dedau la atacuri și agresiuni și tot ei strigă „ajutor“ și scot ca bufnițele noaptea, sunete stridente, atacându-ne pe noi în anumita presă și învintuindu-ne de pogromuri în massă.

Dacă s'a spart câteva geamuri, cine e vinovat? Noi, sau agresorii noștri? Dacă vom vedea vre un coleg al nostru atacat de dușmani, cari pândesc orice moment favorabil să ne distrugă, noi să ne punem mâinile în sân și să ne uităm cum ne omoară?

Dar ca să vedem până unde ajunge impertinența și îndrăsneala jidănească voi reda un singur exemplu: După spargerea celor câteva geamuri din anul trecut, murdăria „lor“ a ajuns până acolo, încât a început a asmuța țărani, contra noastră, a studenților, zicând că numai acele sate vor plăti distrugerile, în cari se află studenți și vor plăti cu atât mai mult, cu cât mai mulți studenți sunt din acel sat. Noi mergând prin satele noastre își poate oricine închipui, cât am avut de lucru, până ce i-am putut convinge, arătându-le purul adevăr. Dar câte alte uneltiri de acestea, de cari numai fiii talmudului sunt capabili.

Pierderea noastră aparentă — căci mai bine vom da sângele decât pământul — la Liga Națiunilor oare cui i se datorește? Nu tot acestor semi-oameni, cari ne au trădat, ne tradează și ne vor trada scumpa noastră patrie, câștigată cu sângele părinților noștri?

Părinții noștri și-au vărsat sângele și și-au dat viața, iar noi, cersim mila altora.

Conducătorii noștri, înloc să dea

bruse și ajutoare fiilor celor cari și-au dat viața, pentru avutul lor și al nostru al tuturor, ei ajută pe străinii neamului nostru, în schimb, ei, drept recompensă, ne bat colegii noștri la Paris, pe lângă că ne ponegresc țara, în fața lumii întregi.

Totuși ei provocătorii și ei nevinovații? Ei agitatorii și ei cer răsunare?

Dar până când atâta somnolență? Până când vor abuza de bunătatea noastră? Până când își vor bate joc de noi?

Să ne trezim!

Cum ne vom trezi, însă, dacă noi înșine dăm mâna cu ei și-i ajutăm să ne trădăm pe noi înșine, pentru ca molima jidănească să ne cuprindă statul nostru?

Pânza păienjenului s'a introdus în toate ramurile de conducere și pe zi ce merge se întinde din ce în ce mai mult, până ce într'o bună zi — când conducătorii partidelor noastre politice își vor da seama, dar va fi prea târziu. — Vom avea o Rusie românească. Pânza păienjenului s'a întins deja asupra tuturor partidelor, și sondează 'sucul dulce al tuturor conducătorilor noștri și prin ei al poporului întreg.

Conducătorii partidelor politice își dau perfect seama de pericolul intim ce ne amenință, și care e mai primejdios decât cel extern.

Un măr dacă începe a putrezi în partea externă, o vezi, o curăți, arunci partea putredă, iar din rest tot ai un folos; dar când mărul putrezește din lăuntru și ajungând putrezirea la suprafață, e prea târziu, nu mai poți face cu el nimic, nu mai e de nici un folos, înzadar ne-am încerca să dăm la o parte partea putredă, căci cu cât vom

merge mai adânc, cu atât va fi mai distrus. Se pare că tocmai statul nostru suferă de o astfel de încercare.

Partidele politice, cari se numesc naționale — dar mai bine s'ar potrivi înaintea cuvântului național, prepoziția „inter“ — se luptă între otaltă, se batjocuresc și se înjură parlamentar, câștigându-și ură înaintea poporului. Profită totuși, cineva depe urma acestor neînțelegeri; a-acei cineva îi cunoaștem cu toții.

Dar tot ei sunt acei cari aduc învrăjire între partide, pentru a-și vâri cât mai adânc mrejele în sufletele celor ce într'un moment dat nu-și dau seama ce fac.

Din imprudența conducătorilor noștri suferim cu toții și mai ales țaranul, care pe zi ce merge, în loc să-i fie mai bine, să progreseze în urma improprietății, el regresează, fiindcă banul nu mai e românesc, iar câștigul țaranului, merge în mâini străine.

Prin satele noastre românești, nu mai vezi bărbați viguroși, plini de viață, neveste vesele și fetețe sglobii, ci toți sunt posomorâți, în tunecași și îmbătrâniți înainte de vreme. Cauza? mizeria, nedreptatea și grija de viitorul ce ne așteaptă. Oare până când atâta suferință? Păharul este plin. Funia a înconjurat gâtul. Ceasul al unsprezecelea a trecut.

Conducătorii partidelor politice au căzut într'o letargie conștientă și nu văd mai departe de nasul lor, să se deștepte, până nu ajungem în România la o introducere a bolșevismului din Rusia.

V. FÂȘCU

stud. în teologie, Cluj

Activitatea L. A. N. C.

Pe terenul Cooperăției și în serviciul — Propagandei pentru Aviația Română

Liga s'a finit de plăcută datorință să contribuie efectiv și prompt pe ambele tărâmurii. — Să arătăm cazurile.

In comuna Ciuguzel din jud. Alba s,a înființat o cooperativă de bucate, și o secție de bancă după felul „Ajută-te Române“ din Cluj.

Pentru îndrumarea acestei cooperative pe calea cea bună, și încurajarea membrilor la muncă; Comitetul L. A. N. C. din Cluj — l'a însărcinat pe dl Ștefan Peneș expert contabil să se prezinte în Ciuguzel pe ziua de 1 April 1928.

În fața unei asistențe numeroase bărbați și femei delegatul Ligei a

arătat importanța Cooperativei, a îndemnat pe săteni să se înscrie cu toți în Cooperativă și să lucreze cu cinstea și cu sârguința unei albine. — Trecând dela cooperăție dl Ștefan Peneș explică problema aviației și necesitatea de a ne crea o flotă aeriană puternică, care să ne apere gila strămoșească de atacurile dușmanilor prea numeroși. Îndeamnă pe ascultători să facă o listă de subscripție și să arate, că comuna Ciuguzel voește sa fie de exemplu altor comune.

In Dobra jud. Hunedoara a fost delegat să țină o conferință despre aviație — în ziua de Florii 8 Ap-

rilie 1928 dl Ștefan Peneș. — După serviciul divin și porastatul făcut pentru pomenirea aviatorilor morți din 1912 până azi — s'a vestit să la 4 oare după masă în grădina hotelului Coroana, se va tine conferința despre aviație a delegatului dela Cluj — însoțită de niște cântări și declamări.

Adunarea a fost deschisă printr'o cântare executată de copii de școală — a urmat apoi declamarea poeziei „România Mare“ de o fetiță din școală.

Dl Ștefan Peneș arată jertfele, cu prețul cărora s'a făcut România Mare, datoria ce ne revine nouă Românilor în viață de a apăra și de a întări hotarele actuale, precum și pofta vecinilor dela rărsit, dela apus și dela sud de a ne ataca în tot momentul. — Și cum războiul viitor se va desfășura pe calea aerului avem datorința să ne completăm și desăvârșim flota aeriană. — Lăsând la o parte certele, intrigile, și defăimările, să contribuim fiecare din sărăcia noastră, pentru a ne spori numărul avioanelor.

A urmat apoi o cântare executată de corul mixt din Dobra — „Slavă Ţie Rege“, iar dl Protopop. Iosif Morariu a încheiat adunarea, mulțumind conferențiarului și comunicând subscrierile făcute, a cerut contribuția fiecăruia din cei prezenți. — După ce au semnat Doamnele și Domniile, au venit copilașii de școală, cu câte un leu și doi cât avea fiecare. — pe care îi da pentru Aviația Română. — A fost un tablou impresionant contribuția copiilor de școală — oare vor înțelege cei mari și bănoși pe aceste tinere vârstare?

*

Activitatea L. A. N. C. în județul Cluj. Membri ai L. A. N. C. organizația județului Cluj au început turneul de reorganizare și de propagandă în comunele din județul Cluj.

După conferința ținută la Mănăștur (vezi Nr. 11-al Înfrățirii Românești din 1 IV. 1928) din partea dlui prof. N. Popa, cu scopul de combatere al sectelor religioase, s'au mai ținut astfel de întruniri în comunele Feleac (la 25. III. a. c.) Someșeni (la 1. IV. a. c.) Ciucea și Bologa (la 8. IV. a. c.)

Pretutindeni publicul în număr mare a ascultat cu deosebit interes sfaturile și îndrumările date de acești membri ai L. A. N. C., cari în cuvântările și convorbirile lor, au arătat primejdia jidovească, în special din punctul de vedere al sectelor religioase cari sunt produ-

sul argintului lui Izrael în scopul dismembrării cât mai multiple a creștinismului; au îndemnat la încetarea luptelor confesionale și regionale, cari s'ervesc numai cauzei dușmanilor noștri, propovăduind înfrățirea și iubirea reciprocă *românească* pentruca, cu puteri unite să putem sta în față numeroșilor noștri dușmani atât externi cât și interni.

La Feleac — comună lipsită de Evrei — popor disciplinat, sănătos, plin de viață.

La Someșeni de-asemena. O singură familie jidovească deține o crâșmă la numai 38 m. depărtare de biserică, deci la o distanță excepționabilă din punct de vedere legal, ceea ce se aduce prin aceasta la cunoștința autorităților noastre pentru procedarea în conformitate cu prevederile legilor. — Vrednicul preot gr. or. dl I. Demian a anunțat publicul ca ieșind în curtea bisericii să dea ascultare vorbitorilor cari vor arătat primejdia dismembrării noastre în diferitele secte religioase.

La Ciucea — comună în întregime sub speculă jidovească — prin recomandarea dlui Dr. L. Grapini membru în Comitetul județan al L. A. N. C., harnicul protopop gr. cat. dl I. Truția a primit și recomandat publicului pe luptătorii contra sectelor religioase. Asistând la Sf. Liturgie s'a remarcat o deosebită disciplină și cucernică credință între poporeni. S'a remarcat totdeodată în convorbirile cu sătenii, în comună, o mare mizerie economică și o și mai mare nemulțămire și spirit de revoltă, atribuite tratamentelor diferitelor guvernări, apoi agitațiunilor nepermise ale diferitelor partide politice, precum și stării de fapt că prin reforma agrară s'au făcut diferite părtiniri neleale.

La comuna Bologa — lipsită de Jidanl — delegațiunea L. A. N. C. — deși i s'a anunțat sosirea abia cu o oră înainte — a fost întâmpinată de un număr mare de săteni, care număr se potența în mersul spre locul întrunirii, unde dl Dr. L. Grapini a prezentat oaspeții prin o vorbire însuflețită arătând însemnătatea aviației și necesității jertfei publice — prof. dl N. Popa a desvoltat chestiunea evreiască din toată punctele de vedere; dl Dr. L. Isaicu a relevat însemnătatea L. A. N. C. care în Bologa găsește întruparea ideilor naționaliste, în fapte; dl I. Codreanu face un scurt istoric al propășirii Bologanilor prin cooperative, având de stâlp pe uul dintre cei mai activi

membri ai L. A. N. C. în persoana dlui I. Potra, care încheie apoi și-rul cuvântărilor mulțumind oaspeților pentru atențiunea ce au dat comunii Bologa și exprimând profunda recunoștință pentru dl prof. I. C. Cătuneanu Președintele L. A. N. C. Ședința s'a încheiat într'un elan de însuflețire și vrednicii săteni se împrăstie plini de admirație pentru tot ce e bun și românesc.

Impresia generală este că prin o activitate pur ligistă, având îndrumători ca neobositul primar al acestei comune, chestiunea evreiască ar putea fi rezolvită în timpul cel mai scurt și cu mijloace absolut pacifice. Comuna întreagă e legistă. Societatea evreiască care deținea ca proprietar cariera

de peatră a fost înlocuită prin cooperativa „BOLOGANA”, care cooperativă a silit și întreprinderea de exploatare de peatră — evreiască — dela Poieni să înceteze orice lucru. Biserica, firma cooperativei precum și toate instituțiunile ce răsar ca din pământ se fac în simbolul Svasticeii. Se lucrează fervent la înălțarea noului templu al Casei Naționale. Poporeni sunt bine, în liniște și de pe fețele lor se citește mulțămire, fericire și încredere în viitorul acestui neam, putând servi de model tuturor celorlalte comune din Țară cari nu lucrează nimic și cari se lasă conduse de agitațiuni sădind numai nemulțămiri și dușmănie între frați.

CRONICAR

Școala secundară în lumina bacalaureatului

Sub titlul de mai sus ¹⁾ dl G. A. Dima, profesor la universitatea din Cluj, folosind dosarele oficiale, a publicat un interesant studiu didactic și statistic în care sunt concentrate, expuse și în parte lămurite rezultatele constatate cu prilejul examenelor de bacalaureat ținute în ultimii trei ani. Chestiunile expuse în acest studiu sunt arătate în următoarea înșirare a titlurilor de capitole:

1. Pregătirea candidaților la bacalaureat.
2. Părerile comisiunilor de examen asupra bacalaureatului.
3. Necesitatea controlului și a sancțiunilor.
4. Statistica bacalaureatului pe ani, pe regiuni, după sexe și după calitatea reușiiilor.
5. Cele mai bune școli secundare. Fetele mai harnice decât băieții.
6. Bacalaureatul și școlile minoritare din Ardeal.
7. Comparație între școlile Statului și cele minoritare din regiunea Cluj.
8. Dosarele examenului de bacalaureat.
9. Bacalaureatul și fraudă.
10. Presa și bacalaureatul. Necesitatea acestui examen.
11. Propuneri de îmbunătățirea examenului de bacalaureat.
12. Doleanțele comisiunilor examinatoare.

Ocupându-se de pregătirea candidaților la bacalaureat, autorul afirmă, că aceștia au fost în ultimul an 1927 ceva mai bine pregătiți

aproape la toate materiile, decât au fost în Iunie 1925. O dovadă, după dsa, că bacalaureatul i-a făcut pe elevi să aibă ceva mai mult grija școlii. Mai binișor pregătiți s'au prezentat la limba română, totuși progresul înfăptuit e încă departe de a fi mulțumitor. S'au constatat numeroase cazuri de necunoaștere a celor mai elementare reguli de gramatică și de ortografie. În deosebi e foarte redusă lectura particulară a elevilor. Aceștia citesc foarte puțin și adesea n'au cunoștință nici de multe din scrierile de seamă ale literaturii române.

În ce privește limba română se constată faptul îmbucurător, că și minoritarii au făcut frumoase progrese, relativ mult mai mari decât elevii români dela școlile statului. Din statisticele, ce le prezintă autorul, se constată, că examenul de bacalaureat i-a silit pe băieți să muncească mai mult, căci procentul celor reușiți a crescut dela 38,7 (în 1925) la 45,8 în 1927.

În general se constată, că fetele se prezintă mai bine pregătite decât băieții. Procentul celor reușiți a fost de 52 în 1925 și de 51,2 în 1927.

Procentul celor reușiți, băieți și fete le un loc, a fost de 42,2 în 1925 și de 47,3 în 1927.

Din cei 11768 de bacalaureați reușiți în ultimii trei ani 8116 sunt băieți și 3652 sunt fete; o fată la 2,2 băieți. O constatare îngrijorătoare este următoarea: majoritatea celor reușiți au obținut nota *limită*. Note bune, dela 8 în sus, au obținut numai 2,5 la sută! E o dovadă

¹⁾ Editura Soccec. 1928.

că rezultatele ce le dă azi școala secundară sunt foarte slabe.

O atențiune deosebită a dat-o autorul școalelor minoritare din Ardeal. Reproducem textual:

„Toate școalele minoritare, luate în bloc, din regiunile Cluj, Oradea și Timișoara au făcut progrese simțitoare“.

Progrese mai mari au realizat școalele minoritare din regiunea Cluj. Procentul candidaților noi reușiți la bacalaureat, a crescut în regiunea Cluj dela 20,6 cât a fost în 1925 la 36,8 în 1926, o creștere de 80 la sută! Acesta este, zice autorul, cel mai mare progres relativ ce s'a realizat în toată țara de vreo regiune școlară, în ultimii trei ani. Aceasta e o dovadă că examenul de bacalaureat a fost de mare folos pentru școalele minoritare. Minoritarii n'au nici un motiv să fie nemulțumiți. Statistica bacalaureatului după confesiuni ne arată că școalele romano-catolice, reformate și izraelite au făcut progrese simțitoare, pe când cele săsești au dat îndărăt! Progresele cele mai mari

le-au realizat școalele izraelite, care au adaptat ca limbă de predare limba română. Dela 30, procentul celor reușiți în 1925, a crescut la 54 în 1927! Și fapt dureros pentru noi este următorul: dintre absolvenții tuturor celor 20 de licee de stat și confesionale din regiunea Cluj, absolvenții liceului evreesc din Cluj au obținut cele mai bune note la studiile naționale: limba română, istoria Românilor, geografia României și instrucția civică!“

Atragem atenția marelui public românesc, special tineretului studios și profesorilor de licee asupra acestor constatări riguros obiective și dureroase; și întrebăm mai ales pe profesorii de licee, cum au pregătit pe fiii de Români așa de puțin, în cât elevii jidani, la liceele jidovești au dat dovadă de o mai teinică cunoaștere a limbii și istoriei românești decât Românii. Iată o slăbăciune, pornită din indolență, căreia trebuie să-i punem capăt cu un ceas mai înainte.

Redacția.

Corespondență din Beiuș (Bihor)

Pentru o cauză națională. (Apel)

Intinsul masiv în formă de potcoavă, al Munților Apuseni, cu vârfurile lui: Cucurbăta, Găina, Poiana, Boceasa, înzăpezite până târziu în dricul verii, îl putem considera ca și una dintre neprețuitele și inaprobiabilele podobe ale Țării. Nu înzadar i-au îndrăgit pe acești munți, venetici, drumești trecători, cari apoi au căutat să nu-i mai părăsească, și s'au adăpostit pe vecie la poalele sau în văile lor.

E cazul marelui alpinist Iuliu Țăranu, care viața întreagă aci și-a hoinărit-o iarna, vara căci în oricare anotimp acești munți sunt ispititori de frumoși averea întreagă și-a cheltuit-o croind la drumuri, poteci poduri, trecători prin sălbatecele văgăuni, prin secularele păduri și peste amezătorii păreți de piatră la picioarele cărora un părau năvalnic se rostogolește din cascadă în cascadă. Iar dela vremea lui Țăranu au trecut abia câteva decenii. Munții sunt aceiași dar văduviți de neobositul lor tovarăș (e înmormântat în modesta stațiune cu băi termale și la poalele acestor munți. Moneasa).

Pasiunea lui Țăranu n'a rămas însă ne urmată de alții. Și ce era mai natural ca pe intelectualii, care-și „trăiesc traiul și-și mănca mălaiul“ în orașele din apropierea

acestor munți — Beiușul era cea mai admirabilă pozițiune în această privință. Din aceste motive în Beiușul românesc deja mult înaintea marelui războiu mondial se înghetă un „Club turistic“ mulțumită în mare parte neobositului și vrednicului urmaș alui Țăranu prof. Ion Bușiția care față cu antecesorul său avea și are avantajul de a fi un artist, deci mai înțelegător, mai pătrunzător, mai imediat cu cântecul codrului și șopotele pământului.

Acest „Club“ învechit și el, învechit și oamenii cari l'au format odinioară, singur președintelui Bușiția vremea nu i-a stricat (el zice, că munții sunt de vină) s'ar pune pe lucru, și ar menține continuitatea îndreptând noile generații spre frumosul reconfortant și sănătos al naturii, dar o piedecă mare, absolut il oprește și desființează. Anume; cărările, podurile, trecătoarele lui Țăranu s'au stricat, le-au șters frunzele avalanșele iernii le au rupt și surpăturile le-au acoperit. Iată cum Munții Apuseni s'au închis în sgârzenia lor, iată cum amezătoarele înalțimi, stâncile enorme, peșterile cu ghețari, unice în tot masivul Carpatic și alte alcătuirii nedescrribibile de frumoase, nu le mai putem cerceta, nu ne mai pot încânta

și nu ne mai pot extazia numai și numai din vina noastră.

Înainte cu câțiva ani turiști, din toate părțile Ardealului veneau la noi. Astăzi de geaba, nu le mai putem arăta nimic, nu le putem oferi de cât vederi generale ale munților, căci pe ei nu ne putem sui și nici văile lor nu pot fi străbătute.

Chestiunea aceasta are și importanța ei statică. Atunci când se lucrează la „drumul Moșilor“, pe creștele Biharei nu se face altceva de cât șoseaua națională, pe care firesc o completează potecile tainice întortochiate dar neprețuite pentru acei cari, necunoscători fiind se rătăcesc în întinsele păduri, poieni și masive de stânci.

Apoi să nu uităm; importanța specificului acestora au fost evidențiate în diferite domenii de oameni cari se consacră științei. Bunăoară savantul nostru Racoviță a cutreerat la rând toate peșterile Munților Apuseni, găsind un bogat material de exploarațiune. Un asistent (numele îmi scapă) al profesorului Mrazec dela București a făcut același lucru. Savanții francezi Jannel și de Martonne de asemenea au petrecut o vară întreagă aci făcând cercetării și contemplând cu admirațiune armonioasele înclinațiuni.

Pentru marele serviciu pe care „Clubul“ nostru se însărcinează să-l facă încă nu e târziu căci profesorul Bușiția ne mai poate sta într'ajutor, necesităm deci un singur lucru, bani, de tre ori bani. Suma nici nu ar fi așa de mare. Un mecenat înțelegător ne-ar putea scoate din încurcătură. Intrucât încă nu l-am găsit, apelăm la publicul românesc cu adevărat înțelegător atât pentru marile interese naționale cât și pentru propriile sale plăceri, ca să ne sprijinească, dându-ne contribuția sa materială, procurându-ne astfel posibilitatea de a învinge această inconvenientă această piedecă redând munții noștri Apuseni, turismului, excursiilor calmante de nervi, reinviatoroare de organism, hoinăriilor cari te fac să-ți iubești țara, să-ți apropii neamul opincar și cioban, și cari i-ți dau senzația bogății etice prin frumosul îmbelșugat pe care ți-l împărtășesc darnici și generoși.

Să înviem vremurile lui Țăranu pentru că este un mare interes național și etatic la mijloc.

Orice contribuțiune se poate trimite pe adresa Banca Agrară S. A. filiala Beiuș (jud. Bihor.) cu menți nea pt. Clubul turistic.

(I. S.).

Cazul de la Huedin

Gazetele minoritare și mai ales cele evreiești au dat o deosebită importanță cazului ce s'a petrecut în a doua zi de Crăciun la Huedin în ce privește spargerea alor 2—3 geamuri evreului Baruch Hogo notar public numit aci în ținutul acesta atât de expus din grația guvernului Averescan.

Aceasta persoană marcantă înainte de război era un mic advo-cățel în Alba-Iulia și neavând — din cauza nepriceperi — nici o clientelă, dar ca un bun patriot de pe vremea aceea și sprijinit fiind de elemente jidano maghiare și mai având norocul că pe aceia vreme ministrul justiției maghiare era tot un evreu cu numele Vázsonyi care înainte de căderea guvernului maghiar cu o zi înainte de nota public la Abrud, în ciuda tuturor protestărilor făcute de inteligența română din Abrud. Venit la Abrud. Acolo prin lingua sa caracteristică și prin ura care o manifesta față de tot ce e românesc a putut exista până la finea războiului, când însă sub scutul baionetelor jandarmilor unguri a trebuit să părăsească Abrudul pentru totdeauna. A fost un explo-tator al elementului românesc din Abrud, așa că în cancelaria sa numai de dragul banilor îi lasă pe bieții moși să între, altfel doamna sa un tip adevărat de evreu revol-

tându-se îi porunca ca să nu permită valahilor puturoși intrarea în birou că murdăresc podelele și mobilierul. Acest tip acum din bunăvoința guvernelor românești și cu sprijinul unor elemente românești jidovite pentru spargerea alor câteva geamuri vreau să îl facă martir al manifestațiilor studențești, atunci când ar trebui înlocuit imediat și numit un român de care atâția avem dar nu sunt sprijiniți. Elementul curat românesc din Huedin revoltat de numirea lui ca notar public a făcut la timpul său pașii necesari pentru înlocuirea lui dar înzadar, că guvernele românești îl susțin în ciuda tuturor românilor respective a moșilor ținutului acesta pe un jidan într'un post cu un venit net anual aproape de Lei 1,000.000.

Atragem atențiunea dlui Ministru de justiție asupra persoanei dlui Baruch Hugo în pace nu va fi în acest ținut până când acest evreu încarnat nu va fi înlocuit cu un element român.

Am spus aceasta pentru a avea o idee de persoana cea marcantă căruia i-sa spart celea câteva geamuri pentru al face atent că românul ține minte.

VIOREL PIPOȘ student
Acad. Com. Cluj

Conespondență din Dej

Onor. Red. a Rev. Infr. Românească, Cluj!

Subsemnatul abonat al prețioasei Dsta. Reviste cu onoare Vă aduc la cunoștință următoarele Marți în 7 c. jidani au făcut o petrecere, ba, aci în Dej, ei s'au prezentat mai mulți în costume Românești și cu cât 5—6 salbe de taleri de aur, și argint, pe piept, Această badjocorie a costumelor noastre s'a făcut cu concursul așa zisei: inteligența română, care a (furnizat) costumele împrumutându-le. De oarece prin inconștiența acestor inteligenți au ajuns jidani domni pe piețele acestei Teri, și fiind că acești „inteligenți“ habar n'au că pot se'i ajungă soarta celor din Rusia, Vă rog se'i lectionași exemplar. Vă rog faceți toate eforturile pentru reunirea tuturor organizațiilor antisemite, formându-se o putere impunătoare, astfel și publicul ar prinde de nou curaj. „De oarece credința fără

fapte moartă este“ eu cred că lupta numai așa s'ar putea da cu efect dacă s-ar înființa tot felul de magazine Românești de mărfuri, declarându-se boicot general față de tot ce este jidănesc, astfel nu ar fi lipsă de legiferări, în felul acesta avrei ar părăsi locul iar comerțul român ar prinde aripi, în așa fel nu s'ar scrie atâtea inzulte la adresa tineretului și a țării din contră ar fi siliți și dușmanii noștri să recunoască că lucrăm cu cap și aceasta dacă e posibil în legătură cu celelalte popoare creștine. Vă rog binevoiața mă informa ce este cu „Banca apărarea Națională“ care s'a fost înființat cam de 3 ani fără ca se ni se fi făcut o dare de seamă ?!

Dej, la 21 Aprilie 1928.

Dorindu-vă izbândă

Z. Mihăilă
tinichiu.

La Conservatorul de Muzică și Artă dramatică din Cernăuți s'au dat în ultimul timp două producțiuni școlare. Ne luăm îndrăzneala a reproduce (așa dupăcum sunt în programele tipărite) numele *tuturor* elevilor executanți ai programului unei producțiuni (din 19. II. 1928): Nastasi Lucian, Gottlieb Hedi, Buchholz Gertrude, Christof Hedviga, Kern Elisabeta, Ellenbogen Sidonie, Zadubrowska Franziska, Rothleder Aurelia și Goldschmied Jeanette; și pe-ai celeilalte producțiuni (din 26 II 1928): Maurüber Josef, Hallenberg Pepi, Lass Francisc, Maurüber Iulius, Vainștoc Iosif Barac Leon și Schönbaum Martin. lăsând la dispoziția Onorațiilor cetitori să binevoiască a constata câți din cei de mai sus sunt Români și câți străini — jidani. Ori este și aceasta o dovadă pentru noi de a sta nepăsători față de primejdia evidentă ce ne amenință tot mai mult? ori este pentru celelalte țări din lume o dovadă că România nu este inundată peste măsură de pretinsul popor persecutat de noi? Și pentru acest Conservator s'a aprobat atât din partea Consiliului de Miniștri cât și din partea Parlamentului Țării Românești — acum mai nou — cumpărarea unui edificiu, în sumă de câteva milioane, pânăcând celelalte Conservatoare mai vechi și mai românești (cel din Cluj, București și chiar din Iași) sunt adăpostite în cele mai infecte edificii ale orașului respectiv și pe lângă toate inziștențele și intervențiile de ani de zile nu i-a reușit nici uzua să fie milostivii cu un adăpost cât de puțin corăspunzător, decât tocmai Conservatorului din Cernăuți, care ca Instituțiune de Stat abia există de un an și care dupăcum se constată din programele amintite nu e chiar de loc românesc. Jidani prin influențe oculte, prin politicieni jidoviți, au obținut acest rezultat, pentru-că este vorba de progresul fiilor lui Israel la școli plătite de statul român.

Cercetează și cugetă Române cinstit dacă L. A. N. C. bate câmpii sau se bazează pe realități; aprofundează durerile acestui neam și pământ și constată dacă aceste dureri sunt invențiile neintemeiate ale membrilor acestei Ligi sau ele sunt reale.

Imprimarele cele mai ieftine și prompt le furnizează

Tipografia Alexandru Anca

Telefon: 124 Chirias: Telefon: 124

PETRU TIMARIU

CLUJ — Strada Regina Maria No. 43 — CLUJ

INFORMAȚIUNI

Adunarea L. A. N. C. (statutare) la Focșani. În 20 Aprilie a. c. s'au întrunit Comitetul Central, Marele Consiliu și Fruntașii Ligii pentru a hotărâ reunirea celor două fracțiuni ale mișcării naționaliste creștine.

Au participat la această marea întrunire 41 persoane, și 3 prin delegații. — Întrunirile s'au ținut în spitaliera casă a dlui General Dr. Ioan Macridescu vicepreșed. L. A. N. C. (Statutare.)

Adunările L. A. N. C. Comitetul Central Executiv și Marele Consiliu al L. A. N. C. în ședințele ținute la Focșani în zilele de 20 și 21 Aprilie a. c. au hotărât ținerea a trei mari întruniri publice. Și anume: una în Bucovina, a doua în Ardeal și a treia în Vechiul Regat.

Intrunirea din regiunea Bucovinei și a județelor apropiate se va ține la Suceava în ziua de 20 Mai a. c.

Data și locul celorlalte două adunări se vor anunța în numărul viitor al Revistei.

La toate aceste întruniri, vor lua cuvântul fruntașii L. A. N. C. din toată țara, între cari dnii prof. univ. Traian Brăileanu președ. Reg. al Bucovinei, Ioan Zalea Codreanu, prof. univ. Dr. Corneliu Șunuleanu, președ. reg. al Moldovei, Dr. Titus Mălaiu prof. la Acad. teolog. din Gherla și secretarul gen. al L. A. N. C. și toți fruntașii principali ai Ligii din țară în frunte cu președintele dl I. C. Cătuneanu prof. la universitatea Cluj.

Ziua aviației în Siria jud. Arad. În această fruntașă comună — cu un nume bine stabilit în istoria politică a românilor din părțile ungurene — nu s'a ținut parastasul ordonat de autoritățile civile și de cele bisericești, pentru aviatorii morți.

Oare într'a tăta să se fi atrofiat conștiința națională a slujitorilor altarului dela Biserica românească, drept credincioasă din Siria?

Așteptăm un răspuns dela cei vișați.

Inspekția CFR. din Cluj Bir. M. 5 prigonește Svastica. „Bologona” Cooperativă de producția petrelor de granit pentru pavaj, din comuna Bologa jud. Cluj, având închiriat dela administrația CFR. un teritoriu pentru depositarea petrelor, în gara Poeni, ș'a așigurat firma, încadrată între două svastici — conform art.

3 din contract. Prin ordinul No. 335 din 21 April a. c. emis de susnumita Inspekție și semnat de dl Șuteu, Cooperativa Bologana, este provocată să schimbe tablita cu Svastica — sub motiv că jignește călătorii (internaționali de pânura lui Iuda Iscarioteanul N. R.)

Domnilor dela Inspekția CFR. din Cluj nu fiți atât de slugarnici, și gata de a împlini dorința oricărui Jidan anonim, care se cutremură la văzul Svasticeii din gara Poeni. — Acest semn este al nostru și al Strămoșilor noștri, precum triumphiul suprapus este simbolul ocrotitor al jidovimei.

Nu vă atingeți de Svastică!
Cui nu-i place acest „Semn” să plece din România! Ne-am înțeles?

Francezul Revé Fougeret, cere înscrierea în Legiunea „Arhanghelului Mihail”. În urma imenselor greșeli ale lui A. C. Cuza care a provocat sciziunea din L. A. N. C. iau acum mai recent a împedat renuirea celor două Ligi, tinerii naționaliști în frunte cu Corneliu Z. Codreanu, Ioan Moța și ceilalți stâlpi ai mișcării studentești din 1922 au format Legiunea „Arhanghelului Mihail” cu sediul în Iași, având ca organ de publicitate revista „Pământul Strămoșesc”.

În luna Ianuarie a. c. Legiunea „Arhanghelului Mihail” a redactat în patru limbi (frânzuzește, englezește, nemțește și italienește) un memoriu care cuprindea origina luptei naționaliste din România, contra pericolului jidonesc, care pericol a făcut din congresul studentesc dela Oradea aceia ce s'a văzut și auzit. — Acest memoriu avea de scop să lumineze opinia publică creștină, universală asupra chestiei jidovești din România și să spulbere calomniile și atacurile presei jidovești internaționale — brodate pe întâmplările dela Oradea; pentru ca să ne scoată pe noi Români — care am fost atât de ospitalieri cu acest neam păcătos al lui Iuda, drept canibalii cei mai sălbatici de pe pământ.

Ca urmare la acest memoriu, cetim în „Pământul Strămoșesc” No. 7 din 1 Aprilie a. c.; că francezul Revé Fougeret din Nisa, a cerut încă 20 de memorii pentru plasare pe la zările creștine din Franța, și a cerut să fie înscris în Legiunea „Arhanghelului Mihail”.

Totuș nu suntem așa de sălbatici, cum ne descriu Jidani!

Cotisații pentru fondul L. A. N. C. Statutare. După refuzul dlui A. C. Cuza de a primi unirea pe baza Statutelor și Regulamentului din Septembrie 1925, ostașii devotați ai mișcării naționaliste creștine pe lângă contribuția morală au început și contribuția materială.

Dorim ca bunul lor exemplu să fie imitat, sau chiar întrecut de Bunii Români. Iată numele contribuabililor la fondul L. A. N. C. (statutare): I. C. Cătuneanu Cluj Lei 500, Ștefan Peneș 500, Nicolae Popa 500, Artene Istrate 200, M. Nemeș 100, A. Rosca 60, Mica „Sentinelă”, Dna Țița Pavelescu, Focșani 200, Const. Vasiliu Adjud 40, O colecție improvizată în călătoria Focșani—Cluj 200, S. A. Cluj 200, Ioan Petru Bologa 500, Cosma Hașiu Bologa 100. Total Lei 3100

Aducem la cunoștința acționarilor dela Banca Apărarea Națională, cu sediul în București strada Regală No. 18, că numita bancă a început a plăti dividende de 10%, pe exercițiul anulul 1927. Dividendele se plătesc la Cassa băncii personal acționarului sau unui împuternicit al său.

Un nou drapel să înalță! În ziua de Sf. Gheorghe la 23 Aprilie a. c. s'a sfințit la Brașov drapelul restauratorilor, hotelierilor etc. români din orașul și județul Brașov. Societatea este constituită din Septembrie 1927 sub presidenția inimosului restaurator român *Gheorghe Zachiu* proprietarul restaurantului *Corona veche* din piața rozelor, ajutat de un viguros comitet compus din inimoși și buni români. Inaugurarea s'a făcut după un vechiu obicei românesc, sf. slujbă fiind servită de trei preoți, în piața Libertății din Brașov. Naș a fost dl Dr. N. Lupu ministrul muncii, care a urat prosperitate societății și perfecționare branșei de restansator, promițând în același timp ajutorul statului pentru promovarea societăților românești de acest fel.

Noi numai bucura ne putem, când se mai ridică câte un tricolor românesc, care reprezintă branșe compuse numai din români, căci suntem siguri că aceste drapele vor îngroșa rândurile armatelor, cari luptă pentru romanizarea economiei naționale, mai sunt după deviza voastră: „România să fie a românilor”. Urăm noului tricolor izbânda definitivă în lupta, care a început și cu Dumnezeu înainte.